

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Pvinct. V. Quod peccatum sit violatio interdicti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

PUNCTUM V.

Quod peccatum sit violatio interdicti?

- 1 Clericus violans interdictum suae personale; sine locale ministrando Sacramentum, peccat mortaliter. Idem est ex se quoad officia divina.
- 2 Ex levitate materia peccatum veniale in officiis divinis esse potest.
- 3 Ex exercitio Ordinum minorum vix Clericus committere peccatum mortale potest.
- 4 Laici recipientes Sacramentum; mortale peccatum committunt.
- 5 Enumerantur casus in quibus ob assistentiam divinis officiis peccatum mortale laici committunt.
- 6 Aliqui censent seculo Ecclesiae committunt, violentia, & fraude nullum committere peccatum in casu, divinis in loco interdicto assistentes.
- 7 Certum est peccatum aliquod esse, & probabilius esse mortale.
- 8 Duplex conditio necessaria est pro obligatione cuiuslibet interdicti.

Loqui possumus de Clericis, & de laicis. Clericus violans interdictum suae personale, sine locale ministrando Sacramentum, vel illud recipiendo, peccat mortaliter, quia contra prohibitionem Ecclesiasticam in re gravi delinquit, neque huic conclusioni aliquis est qui contradicat. Quoad officia vero divina in loco interdicto dubius est Caetan. verbo interdicti violatio. Sed reliqui omnes Doctores constanter affirmant ex se & ex suo genere, peccatum mortale esse violationem interdicti cuiuscunque sine localis, sine personalis. Quare Clericus interdictus divinis assistens, vel in loco interdicto officia divina celebrans aliter quam permissum est, peccatum mortale committit, nisi ex parvitate materiae, vel ignorantia excusetur. Vti docuit ex communi sententia Toler. lib. 1. cap. 20. Sayr. lib. 5. thesauri, cap. 1. num. 5. Suar. disp. 34. sect. 4. a num. 10. Coninch. disp. 17. dub. 3. a num. 64. Bonac. de interdicto, disp. 5. pun. 7. num. 3. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. cap. 3. num. 1. Gaspar Hurtado de interd. diff. 10. num. 32.

Dixi ex se, & ex suo genere, nam ex levitate materiae saepe veniale peccatum esse potest. Si enim parti officii divini arbitrio prudentis non notabili clericus interdictus assistat, vel illam recitet in loco interdicto absque moderatione praescripta in cap. alma mater, non mortale, sed veniale peccatum committit, vti relati Doctores aduertunt. Quare inquit Suar. dicta sect. 4. num. 13. si Sacerdos celebrans in loco interdicto ostium apertum esse permittat, dum cantatur Evangelium, vel sit offertorium, vel post communionem orationes recitentur, non mortaliter, sed venialiter tantum peccat. Quia imo addit, si casu contingat ostium ab ingredientibus apertum relinqui, non teneri Sacerdotem celebrantem illicdistere, donec claudatur, quia non licet ita facile sacrum misterium intermittere, tamen interim dum ostium clauditur Epistola, aut Evangelium dicatur: satis est cauere ne nimia sit dilatio. Quod si oportuerit signo aliquo admonere loci & temporis opportunitas, & decencia seruetur.

Ex exercitio autem minorum ordinum vix unquam clericus committere mortale potest, quia horum ordinum ministratio, & officia exercentur a clericis tanquam propria ordinis, sed qualiter ab aliis laicis exerceri possunt. Sicuti tradit Suar. dicta disputat. 34. sect. 4. num. 9. Auila 5. p. disputat. 5. dub. 2. §. notandum. Bonac. de interdicto, disput. 5. p. 7. numero 4. vers. dixi.

Quoad laicos atinet dubium esse non potest peccatum grave committere, si interdicti aliquod Sacramentum sibi prohibuit recipiant, quia directè ab eorum receptione vi personalis interdicti excluduntur, & cum materia gravis sit non est vnde à peccato mortali excusetur. Idem est si in loco interdicto illud recipiant. Quia eo ipso quo Sacerdotibus prohibita est illius Sacramenti ministratio, consequenter laicis prohibetur eius receptio. Praeterquam quod nullus recipere Sacramentum potest, quin illius ministratiorem virtualiter perat, & ad ipsum cooperetur. Ergo ex hac parte excusari illa actio à mortali nequit. Sicuti tradit Suar. disput. 34. sect. 2. numero 6. & disput. 34. sect. 5. num. 9. Coninch. disp. 17. dub. 3. in fine num. 69. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. cap. 3. num. 2. conclus. 2. Gaspar Hurtado, de interd. difficult. 10. in fine num. 32.

Si vero de assistentia divinis loquamur, sunt aliquot casus, in quibus omnes ferè Doctores damnant laicum peccati mortalis. Primo, si compellant clericum in loco interdicto publice, & solemniter celebrare. Secundo si pullatis campanis, vel publico praeconio praesumant convocare populum ad audienda divina in loco interdicto. Tertio si praesumant impedire, ne excommunicati, vel interdicti notifi-

receptionem; quin potius ex cap. sacro de sentent. excommunicat. & cap. 15. cui eodem tit. in 6. & aliis non leviter inferuntur censuram esse, siquidem solum ibi enumeratur prohibitam huic interdicto esse divinum celebrationem, & auditionem, & sepulturam. Ergo cum nulla de Sacramentorum receptione mentio facta sit, intelligi debet permissa. Praeterea id ipsum colligitur ex dicto cap. De viro nefando. & cap. latorem, vbi post interdictum latum communio specialiter prohibetur.

Neque obstat fundamentum oppositum, fateor enim Ecclesiam deputatam esse ad Sacramenta ministranda, & recipienda; ex interdicto autem ab ingressu Ecclesiae non prohibetur omnibus, ad quae Ecclesia deputatur, sed illis tantum, quae ex aliquo textu colliguntur, cum vero ex nullo colligatur Sacramentorum receptionem prohiberi, asserendum non est. Neque refert hanc receptionem graviolem, & excellentiorem esse divinum officiorum assistentiam, quia inde non probatur prohibitam esse, sed ad summum prohiberi debuisse. Praeterquam quod illa receptio est, excellentior sit non est ita frequens, ac ministratio divinorum, illorumque assistentia.

Potro privilegium concessum pro illis quatuor festiuitatibus, in quibus in cap. alma mater, permittitur interdicti interesse divinis, ad interdictos ab Ecclesiae ingressu extenditur. Sicuti notavit var. disp. 35. sect. 2. num. 5. in fine, siquidem interdicti ab Ecclesiae ingressu non efficacius excluduntur à divinis officiis, quam absolute interdicti.

§. V.

De aliis effectibus qui solent interdicto attribui.

- 1 Non priuatur iurisdictione.
- 2 Neque indulgentiarum consecutione.
- 3 Neque suffragiis Ecclesiae.

Primus enumerari solet priuatio iurisdictionis. Circa quem effectum distinguendum est de iurisdictione spirituali, & temporalis, & de iurisdictione fori interioris, & contentiosi. Item de interdicto absolute lato, vel lato ab ingressu Ecclesiae. Si loquamur de interdicto absolute lato, nullatenus priuatur iurisdictione fori temporalis, sine spirituali, sine fori interioris, sine exterioris excepta iurisdictione, quae in administratione aliquorum sacramentorum, & in officiis divinis exercetur, quia ex nullo textu haec poena interdicto aueritur. Sicuti tradit Nauarr. cap. 27. num. 176. Couarru. 2. p. cap. alma. §. 1. num. 3. Vgolino. tab. 1. cap. 3. §. 2. Henrici. cap. 43. num. 4. Suar. disp. 35. sect. 4. num. 14. Auila disp. 4. dub. 5. conclus. 5. Sayrus lib. 5. cap. 6. num. 11. Bonac. de interdicto, disp. 5. punct. 6. num. 1. Vnde interdictus absolute excommunicatur, suspenditur, & ab his censuris absolueri potest, quia haec ad iurisdictionem, & non ad ordinis officium pertinent, & ob eandem rationem potest indulgentias concedere, conferre beneficia, proferre sententias, testamentum condere, & similia, quia nullibi absolute haec interdicto prohibentur. Sicuti notant praedicti Doctores.

Idem dicendum est de interdicto ab Ecclesiae ingressu, solum est differentia, quod hic interdictus priuatur omni usu iurisdictionis in Ecclesia exercendo, qui ad Sacramentorum administrationem, officiorumque divinorum pertinet, quia ab his omnibus remouetur, vti constat ex §. praecedenti dictis. At absolute interdictus potest sibi aliqua Sacramenta ministrare, potest enim in foro interiori poenitentes absolueri, quod tamen interdictus ab Ecclesiae ingressu nequit. Argum. cap. sacro de sentent. excommunicat. & ibi Glossa, & cap. cui, eodem tit. lib. 6. docent Doctores relati.

Secundus effectus est indulgentiarum consecutio. De quo effecta breuiter dicendum est, ex vi nullius interdicti exclusum esse interdictum ab hac indulgentiarum consecutione, quia nullibi id cauetur. Per accidens tamen impediri potest. Nam si interdictus sit personalis specialis, & causa interdicti non poenitit, impeditur ab indulgentiis consequendis non ex vi interdicti, sed ex peccato mortali in quo perueniat.

Deinde si opera iniuncta ad indulgentias consequendas nequit praestare, quia ex vi interdicti ab eorum executione remouetur, impeditur etiam ab indulgentiarum consecutione, sed hoc impedimentum formaliter non prouenit ex interdicto, sed ex eo quod non apponitur conditio operum, sub qua indulgentiae sunt concessae. Sicuti cum Vgolino tradit Sayrus lib. 5. cap. 9. in fine n. 27. Bon. de int. disp. 6. p. 6. in fine n. 4.

Tertius effectus esse potest priuatio suffragiorum, & honorum Ecclesiae. Sed dicendum est hanc priuationem nulli interdicto auereri, quia ex nullo textu colligitur. Quare si ex culpa, & peccato non impediatur interdicti horum bonorum participatio, nequaquam ex vi interdicti ab ea exclusi sunt, sed pro ipsi, sicuti pro aliis fidelibus Ecclesiae preces fundere potest, vti aduertit Sayr. lib. 3. thes. cap. 9. n. 26.

nam exeat è loco sacro, quando sunt à clero admoniti. Quarto si ipsimet moniti à clero, renuant exire. Hi casus habentur in *Clement. grauis de sentent. excommunicat.*

His addi potest quintus, si violenter se diuinis ingerant, quia grauem iniuriam irrogant Ecclesie, illisque ministris, & colligitur ex quarto casu apposito in *d. Clement.* Deinde Textus si dolo, & fraude fingentes se Clericos esse, vel privilegium habere diuinis assistant, quia decipiunt ministros Ecclesie in re graui, scilicet in celebratione diuinorum laicis presentibus. Sicuti si persuaderes clericum in loco interdicto publice celebrare, fingens non esse interdictum. Atque ita tradit Coninch. *disp. 17. dub. 2. num. 68.* Paul. Layman. *dicto cap. 3. num. 2.* Sayrus *lib. 5. thesauri cap. 14. num. 2.* Tametsi in hoc vicino casu contrarium sentiat Henriquez libro 13. *cap. 46. numero 3.* Item septimus, si more Ecclesiasticorum officia diuina solemniter peragant, quia ordinis vsum usurpant, & grauem iniuriam Ordini clericali irrogant, vti aduertunt Sayrus, Coninch; & Layman, *supra*, quamuis Henriquez dubius sit. Tandem si personaliter interdicti sint peccatum mortale committent diuinis assistentes, siquidem ex vi interdicti per se & directè ab eorum assistentia excludantur. Vti aduersus Caiet. verbo *interdicti violatio* docent reliqui Doctores, vt videre est in Nauarr. *cap. 27. num. 187.* Henricq. *lib. 13. cap. 46. num. 3.* Sayro *lib. 5. thesauri, cap. 14. num. 3.* Coninch. *disp. 17. dub. 3. n. 68.* Bonac. *de interdicto disp. 5. pun. 7. num. 1. & 2.* Gasp. Hurtado *diffic. 10. n. 32.*

6 Vnde quod in questionem verti potest, an seculo Ecclesie contemptu, violentia, fraude, aliisque circumstantiis extrinsecis peccatum mortale laici committant? In hac re nimis late locuti fuerunt Caiet. verbo *interdicti violatio* §. penult. & Nauarr. *capite 27. numero 187.* nullum per se peccatum agnoscentes, eo quod nulla adfit lex prohibens laicis diuinorum officiorum assistentiam in loco interdicto, sed solum ipsi clericis; ne officia diuina peragant laicis presentibus. Alij nempe Syluest. verbo *interdictum* 6. *num. 7.* Sotus in *4. dist. 22. q. 3. art. 1. conclus. 6.* Henricq. *lib. 13. cap. 46. num. 3.* Maior. *lib. 3. de irregular. cap. 20. num. 9.* Gregor. de Valent. *4. disp. 7. q. 18. pun. 2. n. 2. ab. 4.* Aul. *5. disp. 5. dub. 2.* Et probabile alijs relatis reputat Sayrus *lib. 5. cap. 14. num. 1.* Paul. Layman. *libro 1. summa. tract. 5. par. 4. capite 3. num. 3. conclus. 3.* Suar. ex parte *disp. 34. sect. 5. num. 9.* censent solum peccatum veniale committi, quia comparatione laicorum hæc assistentia non videtur grauis materia, maxime si ea fuerit in alijs officijs diuinis præter Missæ sacrificium, vt inquit Suar.

7 Cæterum omnino dicendum est peccatum aliquod esse, assistere laicos officijs diuinis in loco interdicto, quod docent reliqui omnes Doctores, Caiet. & Nauarro exceptis. Et colligitur ex *cap. si sententia, de sententia excommunicat.* in 6. vbi aduertit tempore interdicti laicos diuina extra ciuitatem interdictam audire posse, quod frustra aduenteretur, si possent in ciuitate interdicta diuina audire. Præterea sic assistentes Ecclesie intentioni aduersantur, quæ est laicos ob officijs diuinis in loco interdicto celebratis remouere, aliàs non prohiberet in *capite alma de sentent. excommunicat.* in 6. ne campanis pulsatis, necue alta voce, & apertis ianuis officia celebrarentur. Hoc tamen peccatum est probabile sit, solum esse veniale, probabilius reputo ex suo genere mortale esse. Vti docuit Innocent. in *cap. tanta, num. 2. de excessib. Pralator.* S. Antonin. *3. part. tit. 27. cap. 4. sub finem.* Suar. *disp. 34. sect. 5. num. 4.* Filliuc *tract. 18. num. 54. & 81.* Coninch. *disp. 17. dub. 1. num. 64. & 67.* Bonac. *de interdicto, disp. 5. pun. 7. num. 1.* Gasp. Hurtado *de interdicto diffic. 10. à numero 32.* Ratio est, quia assistentia diuinis officijs grauis materia est, ad quam si ex voto quis obligaretur non est dubium mortaliter in illius transgressione peccaturum.

Cum ergo ex vi interdicti hæc assistentia prohibita sit laicis, efficitur laicos transgredientes hanc legem mortaliter peccaturos. Neque obest huic grauitati quod indirectè laicis hæc prohibitio facta sit, dummodò verè sit facta, sicuti non obest, vt fideles excommunicatum denunciatum vitare teneantur, quod illum in communicatio indirectè illis sit interdicta, directè tamen excommunicato.

8 Ad extremum ex communi sententia moneo duplicem conditionem necessariam esse pro cuiuslibet interdicti obligatione. Prima, vt interdictum denunciatum sit; aliàs post *Extrauag. Ad uitanda scandala*, nec interdictum locale obseruare, neque personaliter interdictum vitare tenemur, esto ipso interdictus personaliter abstinere à diuinis debeat cum primum censura ligatur, quia ipsi sicut excommunicatis nullus fauor in *dicta Extrauag.* factus est. Secunda conditio est, vt passim obseruetur interdictum locale ad diuina gratiam appositum est; aliàs si ipsi interdictum non obseruent, censetur Ecclesia illud remittere, vt habetur in *capite potestas, de Privileg.* Et ibi Panoimit. Et notauit Sayrus *lib. 5. cap. 12. num. 25.*

PUNCTVM VI.

De penis violentium interdictum.

- 1 Clerici violentes interdictum per actum ordini sacro. *num. irregularitatem incurruunt.*
- 2 Extra prædictum casum nulla est Clericis irregularitas apposta.
- 3 Clericus, vel Religiosus violans interdictum locale, red- dicitur inhabilis ad electionem tam actiuam, quam pas- siuam.
- 4 Violatores interdicti locali non incurruunt suspensionem, nisi aliquibus contrarium placeat.
- 5 Religiosus interdictum generale loci, quod ab Ecclesia matrice obseruatur violans in suis Ecclesijs, excommunicatio- nem incurruunt.
- 6 Laicis violentibus interdictum nulla est pena ipso in- terdicti, præter illos casus relatis in Clement. grauis de sen- tent. excommunic.
- 7 Poene ferenda arbitrio iudicis relinquuntur.
- 8 Violantes interdictum quoad sepulchrum Ecclesiasticum, ex- communicatio maior imponitur.
- 9 Qua communicatio cum interdictis prohibetur.

Clerici personaliter, vel generaliter interdicti, vel in lo- co interdicto celebrantes, alium actum ordini sacro amicum exercentes, irregularitatem ipso facto incurruunt, vt colligitur ex *cap. 1. de sentent. & vt iudic. lib. 6. & cap. cum medicis. lib. 6.* Cap. is qui §. is verò. Et *cap. de sentent. excommu- nicat. libro 6.* Quod ad eò verum est, vt si clericus in loco generaliter interdicto celebrat, non seruata moderatione *cap. alma mater*, irregularis erit, quia illa est celebratio facta in loco interdicto, in quo nullatenus permittitur celebratio, nisi sub conditionibus in *d. alma præscriptis*: Sicuti tradit Syl- uest. verbo *interdictum* 5. q. 5. Couarua. *c. alma 2. p. 5. 4. num. 6.* Henricq. *lib. 4. c. 7. n. 3.* Sayr. *lib. 5. thesauri c. 14. n. 30.* Bonac. *disp. 5. pun. 7. num. 4. & seqq.*

Ex eo autem quod Clericus non interdictus, & in loco non interdicto admittat interdictos ad celebrationem, il- lusc sacramenta ministrat, sepulchrumque Ecclesiasticum con- cedat irregularis non est, quia nullibi constat hanc penam ob hoc delictum appositam esse, & irregularitas solum in casibus à iure expressè incurritur: est tamen illi Ecclesie in- gressus interdictus, quousque ad arbitrium eius cuius locum- tiam contempnit, satisfaciat competerent. *Capite Episcoporum, de Privilegijs in 6.* Sicuti plures referens tradit Sayrus *di- cto cap. 14. num. 34.* Suar. *disp. 33. sect. 3. num. 8.* Bonac. *de in- terdicto disp. 5. pun. 7. numero 18.* Ad incurrendam tamen hanc penam, plures Doctores Nauarr. *cap. 25. num. 94.* Henricq. *cap. 43. num. 3.* Suar. *disp. 34. sect. 4. in fine.* Aul. *5. disp. 5. dub. 4. conclus. 4.* censent opus esse, vt clericus à iurisdictione ordi- naria Episcoporum exempti sint, quod probabile est, quan- tis Sayrus *lib. 5. thesauri, cap. 14. num. 8.* repugnet, ductus illa verbis: Clerici seculares, vel regulares, quantumcumque exem- pti. *Ly quantumcumque non ad restringendum, sed potius am- pliandam dispositionem appositum est.*

Deinde Clericus, vel Religiosus etiam monialis violans interdictum locale, redditur inhabilis ad electionem tam actiuam, quam passiuam. *Cap. is qui §. is verò de sentent. ex- communicat. lib. 6. & cap. 1. de postulat.* Pralator. vbi postulatio personæ quæ interdictum violauerat repellitur vt indigna. Sic tradit Syluest. verbo *interdictum* 6. q. 2. Sotus in *4. d. 22. p. 3. art. 1. conclus. 5.* Henricq. *lib. 13. cap. 46. num. 3.* Suar. *disp. 33. sect. 4. n. 27.* Sayrus plures referens *dicto cap. 14. n. 6.* Coninch. *dub. 4.* Layman. *cap. 3. num. 3.* Plurè quæ ex his Doctoribus hanc penam extendunt ad violatores interdicti personali- tis.

Præterea placet pluribus Doctoribus, Glossæ in *cap. si de excessib. pralator. verbo irritas.* Couarua. *capit. alma. 2. part. 5. numero 2.* Aul. *disp. 5. dub. 4.* Suar. *disp. 34. sect. 4. num. 16.* Layman. *cap. 3. num. 3.* violatores interdicti locali suspensos esse ab officio, & beneficio, & consequenter à iurisdictione. At vt bene aduertit Sayrus alijs relatis, *cap. 14. n. 12.* Coninch. *disp. 17. dub. 4. num. 71.* Bonac. *disp. 5. p. 7. n. 4.* ex prædicto Textu hæc pena non colligitur, siquidem sententia ibi annullatur non ob interdicti violationem, sed quia in- quæ late sunt.

Religiosi verb qui interdictum generale loci quod ab Ec- clesia matrice obseruatur, in suis Ecclesijs non obseruauerint vel celebrando, vel admittendo alios ad diuina officia, vltra prædictas penas, excommunicationem incurruunt. Sicuti aduertit Nauarr. *cap. 27. num. 146. §. 6.* Aul. *5. disp. 5. dub. 3. conclus. 3.* Sayrus *lib. 5. cap. 14. num. 13.* Suar. *disp. 34. sect. 4. n. 19. & sect. 5. num. 9.*

Laicis verò violentibus interdictum nulla est pena ipso in- terdicti, præter illos quatuor casus qui referuntur in *Clement. gra- uis 2. de sentent. excommuni.* quorum meminimus §. præced. *pena* Quod